

ЗДАВАННЯ, А НЕ ЗДАЧА В ОРЕНДУ...

В українській мовній практиці під впливом російської мови поширився іменник *здача* в сполуках із такими словами, як *оренда*, *квартира*, *документи*, *екзамени* (*іспити*), *гроші*, *багаж*, *зброя*, *кров*, *пост* та ін., напр.: *Чи варто купувати квартиру для здачі її в оренду?* (fincompass.org.ua); *Здача квартири* — це один із способів отримання додаткового прибутку (ehow.in.ua); *Умови здачі документів* (obuhivzem.org.ua); *Здача кандидатських екзаменів* (ec.donnu.edu.ua); *Нестандартна підготовка до здачі іспитів з математики для школярів* (testmath.com.ua); *Чи не кожні батьківські збори закінчуються задачею грошей* (радіо «ЕРА FM»); *Здача вантаж на станції* (Із навч. пос.); *У Києві з 1 листопада [2012 р.] стартує місячник добровільної здачі зброї* («Дзеркало тижня»); *За здачу крові можна отримувати по два оплачуваних вихідних* (ridna.ua); *Порядок приймання та здачі поста* (ukrref.com) тощо.

Українськими відповідниками *здачі* є віддієслівні іменники на *-ння*. Проте замінюючи слово *здача* цими іменниками, потрібно зважати на те, що воно, так само як рос. *сдача*, пов'язане з дієсловами обох видів — доконаного *здати* (рос. *сдать*) і недоконаного *здавати* (рос. *сдавать*), тоді як його українські відповідники мають окремі форми для недоконаного й доконаного виду залежно від видової ознаки спільнокореневого дієслова, пор. *віддавання* ← *віддавати* (недок. в.) і *віддання* ← *віддати* (док. в.), *передавання* ← *передавати* (недок. в.) і *передання* ← *передати* (док. в.) та ін.

Якщо слово *здача* співвідносне з дієсловами недоконаного виду (означають незавершену дію), то його потрібно замінювати віддієслівними іменниками на *-ння* цього ж виду, такими як *здавання*, *віддавання*, *складання*, *подавання*, *передавання*. Зокрема, замість *здача квартири в оренду* потрібно вживати *здавання квартири в оренду* (в найм) або *віддавання квартири в оренду*; замість *здача документів* — *здавання* або *подавання документів*; замість *здача екзаменів (іспитів)* — *складання екзаменів (іспитів)*; замість *здача грошей* — *здавання* чи *віддавання грошей*; замість *здача багажу* — *здавання багажу*; замість *здача зброї* — *здавання* чи *віддавання зброї*; замість *здача крові* — *здавання крові*; замість *здача поста* — *здавання* або *передавання поста* й под. Напр.: *...має у своєму розпорядженні власні приміщення, які зараз порожні і здавання в оренду яких могло б принести значно більшу вигоду* («Дзеркало тижня»); *Здавання в найм (в оренду) устаткування і машин виробничо-технічного призначення* (discount.ua); *...У законопроекті не прописано схему продажу (аукціон чи за фіксованою ціною) чи віддавання в оренду державної землі* («День»); *Реєстр приймання-здавання документів* (legalexpert.in.ua); *На подавання документів до вишів абітурієнтам дали цілий місяць* (ua.life.comments.ua); *Складання кандидатських іспитів є обов'язковим для присудження наукового ступеня кандидата наук* (science.donntu.edu.ua); *Здавання грошей здійснюється спеціально виділеними працівниками, або працівниками Головної каси...* (Із законодавчого тексту); *Благодійництво (добровільне віддавання грошей задля певної мети) — це такий же перерозподіл грошей в суспільстві від багатих і не дуже осіб...* («Дзеркало тижня»); *За договором перевезення... в разі здавання багажу — також доставити багаж до пункту призначення...* (Із законодавчого тексту); *Місячник добровільного здавання зброї* («Вільне життя»); — *За віддавання ядерної зброї!* (bilozerska.livejournal.com); *Після здавання крові відпочиньте протягом 10 хвилин* (krov.ua); *Сторож, що здає пост, ... приступає до здавання поста...* (Із законодавчого тексту); *...[особа], яка проводить інструктаж і засвідчує приймання-передавання зброї та поста* (Із законодавчого тексту) тощо.

Якщо слово *здача* пов'язане з дієсловами доконаного виду (означають завершену дію), то його треба замінювати віддієслівними іменниками доконаного виду на *-ння*, такими як *віддання*, *передання*, *складення*, *подання* або дієсловом доконаного виду *здати* чи формою *здано*. Пор. заміни в наведених на початку реченнях: *Здача квартири* — це один із способів отримання додаткового прибутку (ehow.in.ua) → *Віддання квартири в оренду* — це один із способів отримання додаткового прибутку або *Здати квартиру* — це один із способів отримання додаткового прибутку; *Здача гаража в оренду* (onlinemoney.com.ua) → *Віддання гаража в оренду* або *Здати (віддати) гараж в оренду*; *Чи варто купувати квартиру для здачі її в оренду?* (fincompass.org.ua) → *Чи варто купувати квартиру для віддання її в оренду?* або *Чи варто купувати квартиру для того, щоб здати (віддати) її в оренду?*; *Здача вантаж на станції* (Із навч. пос.) → *Здати вантаж на станції*; *Умови здачі документів* (obuhivzem.org.ua) → *Умови подання документів*; *Порядок приймання та здачі поста* (ukrref.com) → *Порядок приймання та передання поста* та ін.

Отже, уникаймо іменника *здача* (дія) і послуговиймося його українськими відповідниками — віддієслівними іменниками на *-ння* недоконаного і доконаного виду.

Лариса Колібаба